

Bijlage 4. Overzicht van eind 1999 publiekelijk beschikbare informatie die de beschuldigingen tegen alle ex-KhAD/WAD (onder)officieren tegensprekt, die de samenstellers van het KhAD-WAD ambtsbericht 2000 aantoonbaar ter beschikking stond, maar die door hen genegeerd is. Zie ook Kader 2 van het webartikel.

Bij elk citaat is aangegeven welke conclusies in het ambtsbericht, zoals gepresenteerd in het kader in het NJB artikel en Kader 1 in het bijbehorende webartikel, door dit citaat worden tegensproken. Bij een nummer tussen haakjes is sprake van indirecte tegenspraak.

4.1 Genegeerde passages in boeken, welke boeken voor het overige selectief gebruikt zijn voor de inleidende delen van het ambtsbericht zelf (zie de lijst van bronnen op p. 29-31 van het ambtsbericht¹)

Nyrop & Seekins (1986)²

1. p.258: over de vele taken van de KhAD, naast het 'geheime dienst' werk (contra conclusies 4 (5) 6 en 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"... Aside from its secret police work, KHAD supervised ideological education at schools and colleges, ran a special school for war orphans, and recruited young men for the militia. Its importance to Moscow was reflected in the fact that it was chiefly responsible for the training of a new generation of Afghans who could be loyal to the Soviet Union. One observer, John Fullerton, calls it "the primary instrument used in the Sovietisation of the country." **KHAD was also responsible for co-opting religious leaders. It funded an official body known as the Religious Affairs Directorate and recruited pro-regime ulama and mosque attendants to spy on worshippers. Another important area was work with tribes and ethnic minorities. KHAD collaborated with the Ministry of Nationalities and Tribal Affairs to foster support for the regime in the countryside."**

2. p.325-326, laatste en eerste alinea: over aantalsverhouding officieren-soldaten en dat een tekort aan loyale officieren resulteerde in snelle promotie van onervaren - en soms analfabete-militairen (contra conclusies 1, 2 (4) 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"One remedy that the regime used to attempt to cut down on the desertion rate was to increase the ratio of officers to enlisted men. In certain cases, there could be as many as six officers to every 10 conscripts. The former had the role of watching their men as well as commanding them, although officers with strong Khalqi sympathies could not be relied on to do this. **Shortage of loyal officers resulted in rapid promotion of inexperienced -and sometimes illiterate- men."**

3. p.328-329, laatste en eerste alinea, dat de KhAD onder controle stond van de KGB en *veel* [niet alle, niet de meeste] medewerkers een *inlichtingen*opleiding [niet een ondervragingsopleiding] kregen van de KGB en Oost Duitse inlichtingspecialisten, en dat de missie van de KhAD meerdere facetten had met voorbeelden van niet-geheimdienst activiteiten (contra conclusies (2) 4 (5) (6) 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"In the mid-1980s KHAD enjoyed a formidable measure of autonomy in relation to other Afghan state institutions. It was, however, under the de facto control of the Soviet secret

---

¹ Veiligheidsdiensten in communistisch Afghanistan (1978-1992). AGSA, KAM, KhAD en WAD, Den Haag, Ministerie van Buitenlandse Zaken, 29 februari 2000.

<http://www.migratieweb.nl/f/Afghanistan%20-%20veiligheidsdiensten%20-%2029%20Feb%202000%20%5Bve02001091%5D.pdf>

² R.F. Nyrop, D.M. Seekins, *Afghanistan. A Country Study*, Washington DC, Department of the Army van het Ministerie van Defensie, 1986.

police, the KGB. The organization was generously funded. Its cadres - estimated by Western observers as numbering anywhere between 25,000 and 60,000 persons- formed an intelligence network throughout Afghanistan and even beyond the country's borders. This included a uniformed KHAD brigade of 2,000 men. **Many received training from the KGB and East German intelligence specialists.** Its mission was multi-faceted, including the detection and suppression of antiregime elements, the gathering of intelligence, and the sponsorship of organizations designed to win the population's adherence to PDPA's ideology and programs. KHAD was responsible for the ideological education of new PDPA members and armed forces personnel. It set up a special school for the education of the children of party members and war orphans who were routinely shipped off to the Soviet Union for further education. It supervised the teaching of compulsory courses in ideology at Kabul University, the technical colleges and secondary schools. KHAD personnel on the campuses ostensibly worked as 'information officers.' KhAD was the bulwark of 'official' Islam. **It provided subsidies for the Religious Affairs Directorate, an organization designed to use Islamic symbols to gain popular support for the regime."**

Bradsher (1999)³

4. p.137-138, laatste en eerste alinea; over de grootte van de KhAD, andere redenen dan loyaliteit aan de partij om bij de KhAD te gaan, over de arbeidsvoorwaarden bij de KhAD die relatief goed waren maar lang niet zo goed als in het ambtsbericht 2000 gesteld wordt, en over het gebrek aan bewijs van ideologische toewijding onder KhAD rekruten (contra conclusies 1 (2) 3 (4) (5) (6) 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"Within a few years KhAD grew to between 15 000 and 20 000 personnel, and by 1989 it numbered an estimated 25 000. Men joined for exemption from military conscription, ten times as much pay as government clerical workers and access to liquor, prostitutes, and extortion money. There was, however, little evidence of ideological commitment."¹¹¹

Het tweede deel van deze passage komt volgens eindnoot 111 oorspronkelijk uit Coldren (1985). De passage luidde daar als volgt:⁴

"The military has deteriorated under the Soviets, but the KGB-trained secret police, the KHAD (Persian acronym for State Information Service), has flourished to the point where it probably rivals the military services in size. Recruitment is not an apparent problem. Exemption from conscription is a major incentive as are a pay scale ten times greater than ministry clerical workers, weapons, and access to cars, liquor, prostitutes, and extortion money. There is little evidence of ideological commitment among KHAD agents, but the secret police are not as prone as the military to defection or cooperation with the resistance. While KHAD installations are attacked and suspected KHAD officers and informers often assassinated, being in KHAD is probably safer than being in the military."

Coldren was een carrière diplomaat die van 1974-1977 als politiek attaché en van 1982-1984 als deputy chief of mission (eerste secretaris) op de Amerikaanse Ambassade in Kabul werkte.⁵

Rubin (1995)⁶

5. p.127-128, laatste en eerste alinea, over verbanden tussen in dienst zijn van de KhAD en (gedwongen) lidmaatschap van de DVPA, de noodzaak van trouw aan de partij om bij de KhAD te komen wordt niet genoemd (contra conclusie 1 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

---

³ H.S. Bradsher, *Afghan Communism and Soviet Intervention*, Oxford University Press, 1999.

⁴ L.O. Coldren, 'Afghanistan in 1985. The sixth year of the Russo-Afghan War' Asian Survey 1986 XXVI, pp. 235-245, p.238 onderaan. <http://afghandata.org:8080/xmlui/handle/azu/3206>

⁵ L.O. Coldren, 'Afghanistan in 1985. The sixth year of the Russo-Afghan War' Asia Review 1986 XXVI, pp. 235-245, p.235 onderaan. <http://afghandata.org:8080/xmlui/handle/azu/3206>

⁶ B.R. Rubin, *The Fragmentation of Afghanistan. State Formation and Collapse in the International System*. New haven, Yale University Press, 1995.

"Later [PDPA] recruits came largely from the security services, so that by 1985 official sources claimed that 65 percent of party members were working in the army, Sarandoy, militia, or KhAD. Many low-level government employees were also pressured into taking out party cards; as a result, membership figures were inflated and, for the first time, included a small number of members classified as workers and peasants."

6. p.131 alinea 4, over dienstplichtigen bij de KhAD, dus niet alleen fanatieke communisten recruten (contra conclusie 1 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Along with factional conflict in the command structure, the army faced a persistent problem of maintaining its size through conscription. Conscripts also served in the Ministry of Interior and KhAD."
7. p.133 alinea 3, over de omvang en de groei van de KhAD (contra conclusies (2) 4 (5) 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven: hoe kan een medewerkerstoename van 130 procent in één jaar (van 5.800 naar 13.600 manschappen, onderofficieren en officieren) verlopen allemaal via de trainingstijd Parwachi en trainingstijd Azmajchi en vervolgens allemaal via de ondervragingsafdelingen van de KhAD?):
"According to one estimate, by 1987 WAD employed 15,000 to 30,000 professionals and about 100,000 paid informers.²⁵ The numbers may seem high, but government statistics indicate that they may be in the right order of magnitude. Official figures for 1980-1981 show that the Office of the Prime Minister (which included KhAD) employed 5,802 people, of whom 2,301 (40 percent) were in the provinces; by the next year, although total number of government employees (not including the Ministry of Defence) actually decreased slightly, the number of employees in the Prime Ministry increased over 130 percent. to 13,596, of whom 9,042 (67 percent) were in the provinces.²⁶ It is quite probable that most of the nearly 14,000 employees of the Prime Minister's Office in 1981-82 were working for KhAD, and the number of employees continued to grow."
[noot 26 noemt als bron voor deze cijfers het Statistical Year Book 1981-1982 van de Democratische Republiek Afghanistan]
8. p.133 alinea 4, over de bepalende rol van de KGB binnen de KhAD en over informatie van voormalige gevangenen: geen woord van voormalige gevangenen over het rouleren van KhAD medewerkers (contra conclusies (4) 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Each KhAD official had one or more KGB advisers. These advisers were so numerous that they had their own headquarters in the Dar-ul-Aman area of kabul. Former prisoners have reported that advisers had offices in interrogation centers and that they sometimes intervened indirectly in interrogations."
9. p.137 alinea 2, over de pacificerende maatregelen van de KhAD, en de strafmaatregelen van het Afghaanse leger (contra conclusies 4 (5) 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"In these areas the government applied a rural counterinsurgency strategy that involved both punitive measures carried out by the military and pacification measures carried out by KhAD."
10. p.137 alinea 4, dat de KhAD een instrument van onderdrukking was, maar vooral een inlichtingendienst die vermoede tegenstander niet willekeurig martelde en vermoordde (contra conclusies 4 (5) 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Although KhAD was indeed an organ of repression, it was above all an intelligence organization, operating, as its name implied, on the basis of information about the population. Acquisition and storage of information, can in part substitute for the application of physical coercion by rendering smaller quantities of coercion more effective, and unlike its predecessors, AGSA and KAM, KhAD did not indiscriminately torture and murder suspected opponents. Torture was one of a variety of methods for extracting information, playing a role (which diminished over time, if it never disappeared) in an increasingly routinized system of surveillance and control."

4.2 Andere bronnen dit gebruikt zijn voor de inleidende delen van het KhAD-WAD ambtsbericht en die de conclusies van het ambtsbericht ten aanzien van alle KhAD en WAD officieren en onderofficieren niet steunen:

Amnesty International (1986, 1988, 1991)^{7,8,9}, Human Rights Watch (1991)¹⁰, UN Special Rapporteur (1985, 1986, 1987a, 1987b, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992)^{11,12,13,14,15,16,17,18,19}

4.3 Bronnen gebruikt voor de inleidende delen van het KhAD-WAD ambtsbericht die wij niet hebben kunnen raadplegen, maar waaruit de samenstellers van het ambtsbericht ook geen citaten of verwijzingen geven die de conclusies van het ambtsbericht ondersteunen:

- Adamec (1991)²⁰, Fisher et al. (1999)²¹, Klass (1987)²², Laber & Rubin (1988)²³

---

⁷ Afghanistan. Torture of Political Prisoners. ASA/11/04/86. London, Amnesty International, November 1986.

⁸ Afghanistan. Unlawful Killings and Torture. ASA 11/02/88. London, Amnesty International, May 1988.

⁹ Afghanistan. Reports of Torture and Long-term Detention Without Trial. ASA 11/01/91. London, Amnesty International, March 1991.

¹⁰ Afghanistan. The Forgotten War. Human Rights Abuses and Violations of the Laws of War Since the Soviet Withdrawal. New York, Washington, Asia Watch/Human Rights Watch, February 1991.

¹¹ Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1984/55. E/CN.4/1985/21. New York, United Nations, 19 February 1985.

¹² Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1985/38. E/CN.4/1986/24. New York, United Nations, 17 February 1986.

¹³ Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1986/40. E/CN.4/1987/22. New York, United Nations, 19 February 1987a.

¹⁴ Situation of human rights in Afghanistan. Note by the Secretary General. A/42/667. New York, United Nations, 23 October 1987b.

¹⁵ Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1987/58. E/CN.4/1988/25. New York, United Nations, 26 February 1988.

¹⁶ Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1988/67. E/CN.4/1989/24. New York, United Nations, 16 February 1989.

¹⁷ Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1989/67. E/CN.4/1990/25. New York, United Nations, 31 January 1990.

¹⁸ Report on the situation of human rights in Afghanistan prepared by the Special Rapporteur, Mr. Felix Ermacora, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1990/53. E/CN.4/1991/31. New York, United Nations, 28 January 1991.

¹⁹ Report on the situation of human rights in Afghanistan submitted by Mr. Felix Ermacora, Special Rapporteur, in accordance with Commission on Human Rights resolution 1991/78 E/CN.4/1992/33. New York, United Nations, 17 February 1992.

²⁰ L.W. Adamec, *Historical Dictionary of Afghanistan*. *Asian Historical Dictionaries No. 5*. Metuchen N. J., London, Scarecrow Press, 1991.

4.4 Genegeerde passages uit eerdere ambtsberichten van het ministerie van Buitenlandse Zaken zelf

Algemeen ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken van 4 maart 1998

11. p.33-34 voetnoot 88, over 20-23 KhAD en WAD directoraten, niet alleen de zes directoraten (alle operationeel) die in het ambtsbericht 2000 genoemd worden;²⁴ veel van de 'extra' directoraten waren niet-operationele steundirectoraten; ook worden niet-ondervragingstaken zoals ideologische scholing genoemd voor operationele onderdelen van de KhAD (contra conclusies 4, 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"De KHAD is in 1980 opgericht naar voorbeeld van de KGB. Het departement van de staatsveiligheid bestond uit meer dan 20 directies. Het hoofdkantoor bevond zich in Kabul, met regiokantoren in de provincies. De militaire KHAD, die aanvankelijk onder het ministerie van Binnenlandse Zaken viel, werd in 1984 samengevoegd met de KHAD-directie binnen het ministerie van Defensie. **In januari 1986 werd de KHAD een apart ministerie.** De KHAD afdelingen kregen toen de officiële naam Riasat. **Er waren circa 23 directies (3 militaire en 20 civiele).**"

12. p.34 eerste alinea, over het dubbelzinnige gebruik van de benaming KhAD, voor de geheime dienst afdelingen en voor de hele organisatie die ook veel andere taken had (contra conclusies 4 (5) 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"Naast de geheime dienst in enge zin was de KHAD ook verantwoordelijk voor de ideologische scholing van nieuwe partijleden en soldaten. Voorts leidde de KHAD ook scholen voor kinderen van partijleden en oorlogsvrouwen, die veelal naar de toenmalige Sovjetunie gestuurd werden. De KHAD zag ook toe op het ideologie-onderwijs aan de universiteit van Kabul."

13. p.34 alinea 4, dat veel KhAD medewerkers, maar niet alle en niet de meeste, meededen aan mensenrechtenschendingen (contra conclusies 4, 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"Niet onvermeld mag blijven dat **vele** KHAD-functionarissen activiteiten hebben ontplooid die geacht kunnen worden te vallen onder de uitsluitings-clausule (1F) van het Vluchtelingenverdrag. De top van de KHAD had zeker kennis van de grove mensenrechtenschendingen. Zij die de organisatie toen niet verlaten hebben, zijn hiërarchisch ook verantwoordelijk voor de continuering van de schendingen."

Algemeen ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken van 3 november 1998

14. p.13 noot 37, dat bijzonder moeilijk te zeggen is of een individuele ex-medewerker van de KhAD mensenrechtenschendingen heeft begaan (contra conclusies 4, 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"... Specifieke vragen of een individuele asielzoeker een functie heeft vervuld binnen de Khad en of betrokkene mogelijk misdaden tegen de menselijkheid heeft begaan zijn buitengewoon moeilijk te beantwoorden. Bedacht moet worden dat deze veiligheidsdienst zo'n 150.000 medewerkers had en in het geheim opereerde."

---

²¹ W.B. Fisher, A. Mukarram, K. Rafferty, *Afghanistan. The Far East and Australasia 1999*. 1999.

²² R. Klass (ed.), *Afghanistan. The Great Game Revisited*. New York, Freedom House, 1987.

²³ J. Laber, B.R. Rubin, *A Nation is Dying. Afghanistan under the Soviets, 1979-87*. Evanston IL Northwestern University Press, 1988.

²⁴ Veiligheidsdiensten in communistisch Afghanistan (1978-1992). AGSA, KAM, KhAD en WAD, Den Haag, Ministerie van Buitenlandse Zaken, 29 februari 2000. p.13, eerste alinea.

<http://www.migratieweb.nl/f/Afghanistan%20-%20veiligheidsdiensten%20-%2029%20Feb%202000%20%5Bve02001091%5D.pdf>

Algemeen ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken van 16 september 1999

15. p.9 voetnoot 13, dat partijlidmaatschap niet essentieel was voor een overheidsfunctie (potentieel contra conclusie (1) van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Iemand die in Afghanistan tijdens het communistische bewind een overheidsfunctie bekleedde was derhalve **niet automatisch partijlid.**"
16. p.10 voetnoot 17, dat het beleid t.a.v. tegenstanders van het regime wel degelijk veranderd is na aankondiging van het beleid van nationale verzoening (contra conclusie 8 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Strikt genomen betekent 'wegzuiveren' in het communistische jargon 'verwijdering uit de partijgelederen'. Dit is gewoonlijk een eufemisme. In de eerste jaren van het communistische bewind van de presidenten Taraki, Amin en Karmal betekende 'wegzuiveren' namelijk veelal een lange gevangenisstraf of executie. Dit veranderde enigszins in de loop van het presidentschap van Najibullah. **Met name na aanvang van zijn politiek van nationale verzoening in 1987 bleven strafmaatregelen veelal beperkt tot maatschappelijke degradatie, bijvoorbeeld in de vorm van verlies van lidmaatschap van de DVPA, ontslag of verbanning. ...**".
17. p. 10 alinea 1-2, dat de Parwachi en Azmajchi periodes niet alleen voor (aspirant-)officieren van de KhAD en WAD golden (contra conclusie 2 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Het lidmaatschap van de DVPA was in Afghanistan voorbehouden aan een select gezelschap. Leden van de DVPA hadden bewezen dat hun loyaliteit aan de partij boven alle twijfel was verheven. **Iemand die belang stelde in het lidmaatschap van de communistische partij, of door een ander als toekomstig lid werd voorgedragen, diende tenminste de volgende stadia te doorlopen. Allereerst werd het aspirant-lid 'vriend van de partij'.** Deze aanduiding betekende dat iemand de DVPA in beginsel welgezinnd was en bereid was zich bij de partij aan te sluiten. De DVPA was echter niet op de hoogte of de persoon in kwestie betrouwbaar was. Om zijn (of haar) loyaliteit te bewijzen diende het aspirant-lid zich, al naar gelang zijn leeftijd, aan te sluiten bij de jeugdorganisatie *Sazman-i-Jawanan* of de basisorganisatie *Sazman-i-Awalya*.
Indien het aspirant-lid zijn loyaliteit als 'vriend van de partij' afdoende had bewezen, kon hij worden voorgedragen als kandidaat-lid van de DVPA. Indien dit niet reeds het geval was, betekende dit vrijwel altijd dat hij bij de *Sazman-i-Awalya* werd ingelijfd. Ook nu weer werd het aspirant-lid gevraagd ten behoeve van de Afghaanse veiligheidsdienst familieleden, vrienden, kennissen, collega's, mede-studenten etc. te bespioneren. ..."
18. - p.48 alinea 3, dat het normaal was om militairen een relatief hoog salaris te geven, ook de Taliban deed dat (contra het mogelijke misverstand m.b.t. conclusie (3) van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven, dat alleen medewerkers van de KhAD en WAD een relatief hoog salaris kregen):
"... Veel Pashtun mannen melden zich nog steeds vrijwillig aan bij de strijdkrachten van de Taliban. **Ideële motieven zijn daarbij niet de enige drijfveer; belangrijk is ook dat de Taliban hun soldaten een soldij betalen die aanmerkelijk hoger is dan het gemiddelde Afghaanse maandloon.**"
19. - p.53 alinea 2, waarin alleen gesproken wordt over kennis van mensenrechtenschendingen bij elke KhAD-medewerker, niet over *deelname aan* of *verantwoordelijkheid voor* (contra conclusies (4) (5) (6) 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"... Het is vrijwel ondenkbaar dat iemand binnen de KHAD, ongeacht het niveau waarop hij werkzaam was, **geen weet had** van de grove schending van de mensenrechten die door deze dienst werden begaan."

Individueel ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken van 28 september 1999, DPC/AM adm.nr. 654096

20. - p.1 alinea 2, dat niet valt na te gaan wat leden van het midden en lager kader van de KhAD en het WAD hebben gedaan (contra conclusies 4, 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Het is dezerzijds niet mogelijk te bevestigen of betrokkene de genoemde functies binnen de KHAD/WAD heeft vervuld in de periode 1982 tot 1992. **Gedetailleerd onderzoek naar het arbeidsverleden van het middenkader en het lagere kader van de KHAD/WAD is niet mogelijk.**"
21. - p.3 alinea 1, dat bepaalde operationele afdelingen minder betrokken waren bij concrete mensenrechtenschendingen, waaruit de logische gevolgtrekking is dat niet-operationele afdelingen helemaal niet betrokken waren bij concrete mensenrechtenschendingen (contra conclusies (4) (5) (6) 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Binnen de KhAD/WAD waren enkele afdelingen die minder waren gericht op het arresteren, ondervragen en mishandelen van verdachte personen; **hierbij kan worden gedacht aan de afdeling die verantwoordelijk was voor buitenlandse spionage. Personen die binnen deze afdelingen werkzaam zijn geweest waren veel minder betrokken bij concrete schendingen van de mensenrechten.**"
22. p.3, alinea 1, vervolg-1, dat *in het algemeen* gerouleerd werd, niet door iedereen, en om het opbouwen van een machtsbasis te voorkomen, niet om iedereen te laten martelen (contra conclusies 4 (5) 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Echter om te voorkomen dat personen een grote machtsbasis opbouwden binnen een bepaald departement dienden **in het algemeen** KHAD/WAD medewerkers **te rouleren** binnen de organisatie."
23. p.3, alinea 1, vervolg-2, dat *vrijwel* alle KhAD/WAD (onder)officieren betrokken zijn geweest bij *mishandelen*, dus niet *alle* en niet bij *martelen* (contra conclusies 4, 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Dit betekent dat **vrijwel alle** KHAD/WAD onderofficieren en officieren betrokken zijn geweest bij het arresteren, ondervragen, **mishandelen en soms executeren** van verdachte personen."

Individueel ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken van 12 november 1999, DPC/AM 644116

24. p.3 alinea 2, dat alleen van de *top* van het ministerie van Staatsveiligheid gezegd kan worden dat deze zich in het algemeen heeft schuldig gemaakt aan misdaden tegen het Afghaanse volk of tegen individuele Afghanen, niet van het lagere en middenkader (contra conclusies 4, 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):
"Overigens laten de Taliban niet alle voormalige communisten bij voorbaat ongemoeid. Dit geldt in het bijzonder voor diegenen onder hen die zich in het verleden zeer nadrukkelijk en op toonaangevende wijze als communist hebben geprofileerd, nauw met de Sovjets hebben samengewerkt, beleidsbepalende invloed hebben gehad op hoog niveau, duidelijk stelling genomen hebben tegen de islam of **van wie bekend is dat zij misdaden hebben gepleegd jegens het Afghaanse volk in het algemeen of bepaalde Afghanen in het bijzonder. Deze omschrijving is in het algemeen slechts van toepassing op hoge kaderfunctionarissen** van de DVPA en **niet op het lagere en middenkader van deze partij.** Ter verduidelijking diene dat **onder hoge kaderfunctionarissen worden verstaan personen die deel hebben uitgemaakt van** het Politbureau, het Centraal Comité en de Revolutionaire Raad van de DVPA, **de ambtelijke top van de ministeries van Defensie, Binnenlandse Zaken, Justitie en Staatsveiligheid**, de top van het communistische militaire apparaat en de top van het communistische bestuur van steden, districten en provincies in Afghanistan. ... "

4.5 Passages uit de correspondentie waarop het KhAD-WAD ambtsbericht gebaseerd is, tussen de Nederlandse Ambassade in Islamabad en het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag

Memorandum van de Plaatsvervangend Chef de Poste Islamabad aan DPC/AM [een afdeling van Buitenlandse Zaken in Den Haag], cc. IND/Landendesk Afghanistan, NOVO-team, d.d. 1 september 1999, kernmerk weggelakt; ingekomen bij DPC/AM 06 sep 1999;

25. p.3 alinea 4, dat promotie *tot* officier (dus niet *als* officier) alleen mogelijk was als men zijn loyaliteit bewezen had door het ondervragen/mishandelen (en dus niet: martelen) van verdachten (contra conclusies 5, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"Een promotie tot officier kon niet plaats vinden indien men niet op concrete wijze van zijn/haar loyaliteit blijkt had gegeven. In de context van de KHAD/WAD impliceerde dit concreet dat men verdachte personen, met het oog op het inwinnen van informatie, moest hebben ondervraagd/mishandeld."

26. p.4 alinea 1, dat KhAD/WAD medewerkers *in het algemeen* dienden te rouleren, dus niet altijd, en dat dat gebeurde om het opbouwen van een persoonlijke machtsbasis te voorkomen, met welke opbouw veel KhAD/WAD officieren en onderofficieren niet bezig geweest zullen zijn (contra conclusies 5, 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"In het algemeen dienden KHAD/WAD medewerkers echter te rouleren om zo doende te voorkomen dat zij een grote machtsbasis opbouwden binnen een bepaald departement."

27. Verder wordt in dit memorandum, voor zover vrijgegeven, niet gesproken over verplichte eerste plaatsing bij een ondervragingsafdeling van de KhAD/WAD (contra conclusie 4 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven)

Memorandum van de Chef de Poste in Islamabad, op basis van de inhoud aan het ministerie in Den Haag, d.d. 20 december 1999

28. pagina zonder nummer, noot 26 alinea 1, dat *de mening opgeld doet* binnen de Afghaanse gemeenschap (buiten Afghanistan, anders had men niet over 'Afghaanse gemeenschap' gesproken, en vermoedelijk in Pakistan gezien de locatie van de ambassade, en dus door de sterk anit-communistische Taliban beïnvloed) dat alle onderofficieren zich schuldig gemaakt hebben aan mensenrechten schendingen, dus niet dat er bewijs is, en ook niet dat er specifieke aanwijzingen zijn aangevoerd (contra conclusies 6, 7 van het ambtsbericht 2000 in deel 2 hierboven):

"Uit navraag bij bovenstaande zegslieden is gebleken dat binnen de Afghaanse [woord of woorden weggelakt] gemeenschap [woord of woorden weggelakt] **de opinie opgeld doet** dat alle onder-officieren en officieren van de KhAD/WAD op actieve wijze de mensenrechten hebben geschonden. Het was ook voor onder-officieren niet mogelijk binnen de KhAD/WAD te functioneren indien men niet wenste deel te nemen aan de systematische mishandelingen en schendingen van de mensenrechten die binnen deze dienst werden uitgevoerd."

Memorandum van [weggelakt] op de Ambassade in Islamabad aan DPC/AM in Den Haag d.d. 7 februari 2000, kenmerk weggelakt, ingekomen bij DPC/AM 14 feb 2000

29. p.2 alinea 3-5:

"Voort is ter ondersteuning van ons onderzoek gebruik gemaakt van onderstaande literatuurstudies:

- Henry S. Bradsher. Afghan Communism and Soviet Intervention. Oxford University Press, Oxford/Karachi, 1999;
- Barnett R. Rubin and Jeri Laber. A nation is dying. Afghanistan under the Soviets. Northwestern University Press, Evanston, Illinois, USA, 1988;
- Barnett R. Rubin. Fragmentation of Afghanistan. State Formation and Collapse in the International System, Yale University Press, New Haven, 1995;
- Barnett R. Rubin. The search for peace in Afghanistan. From buffer state to failed state. Yale

University Press, New Haven, 1995;

- Hafizullah Emadi. State, revolution and superpowers in Afghanistan. Royal Book Company, Karachi, 1997;

- Thomas T. Hammond. Red Flag over Afghanistan. The communist coup, the Soviet invasion and the consequences. Westview Press, Colorado, 1984.

- Edgar O'Ballance. Afghan Wars. What Britain gave up and the Soviet Union lost. Brassey's Press, London, 1993.

Zie de kopjes AGSA, KAM, KhAD, WAD en KGB bij de index van bovenstaande boeken voor specifieke informatie. In zake de beantwoording van uw vragen 1 t/m 6 (pagina 1 t/m 4) van uw memorandum d.d. 21 januari 2000 is dezerzijds gebruik gemaakt van informatie die via bovenstaande bronnen is aangeleverd."

Memorandum van de Chef de Poste in Islamabad aan DPC/AM in Den Haag d.d. 2 maart 2000, kenmerk weggelakt

30. p.6: herhaling van bovenstaande passage no. 35 uit het memorandum van 7 februari 2000, over bronnen die gebruikt zijn ten behoeve van het onderzoek voor het KhAD-WAD ambtsberichtm inclusief de opmerking "Zie de kopjes AGSA, KAM, KhAD, WAD en KGB bij de index van bovenstaande boeken voor specifieke informatie."

Memorandum van [weggelakt] in Islamabad aan DPC/AM Regiocoördinator Midden-Oosten I d.d. 14 april 2000, kernmerk weggelakt; ingekomen bij DPC/AM 18 april 2000

31. - p.3 alinea 1:

"Ondanks het feit dat de door ons vergaarde informatie zeer gedetailleerd is, wijken onze bevindingen c.q. conclusies niet af van hetgeen eerder door de Speciale Rapporteur voor Afghanistan van het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties, het US State Department, Amnesty International, Helsinki Watch, Human Rights Watch, alsmede diverse toonaangevende academici (o.a. Barnett J. [sic] Rubin, en Henry Bradsher) inzake de praktijken van de Afgaanse staatsveiligheidsdiensten is opgemerkt. Zie de literatuurlijst bij mijn memorandum [woorden weggelakt] d.d. 2 maart 2000."
